

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย
ที่ สค ๑๙๗/๒๕๕๗

เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง

ผู้อุทธรณ์ : นายประจัญ แสนเหวิม กับพวก

หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ : เทศบาลตำบลสำราญ จังหวัดขอนแก่น

อุทธรณ์เรื่องนี้ได้ความว่า ผู้อุทธรณ์เป็นสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสำราญ ได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๗ จำนวน ๓ ฉบับถึงนายกเทศมนตรีตำบลสำราญขอสำเนาข้อมูลข่าวสาร รวม ๓ รายการ ได้แก่

รายการที่ ๑ ฎีกาการเบิกจ่ายโครงการซื้ออุปกรณ์กีฬา ประจำปี ๒๕๕๗

รายการที่ ๒ ฎีกาการเบิกจ่ายโครงการจ้างเหมากรับส่งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลสำราญ ประจำปีเดือนมกราคมและเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

รายการที่ ๓ ข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาลตำบลสำราญของเดือนมีนาคม และเดือนเมษายน ๒๕๕๗

เทศบาลตำบลสำราญมีหนังสือ ที่ ขก ๗๕๙๐๑/๒๓๙ ลงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๗ ถึงผู้อุทธรณ์แจ้งปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารโดยให้เหตุผลว่าข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ และรายการที่ ๒ นั้นมีข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลรวมอยู่ด้วย การเปิดเผยอาจเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร และอาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียโดยตรงของบุคคลนั้นตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ ส่วนข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๓ นั้นการเปิดเผยอาจทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ตามมาตรา ๑๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน

ผู้อุทธรณ์มีหนังสือลงวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๗ และหนังสือลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๗ อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าว

คำวินิจฉัย ที่ สค ๑๙๗ /๒๕๕๗

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายพิจารณาแล้วเห็นว่าคำอุทธรณ์ทั้ง ๒ ฉบับนั้นเป็นกรณีที่ผู้อุทธรณ์ได้อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารรายการเดียวกันจึงรวมพิจารณาอุทธรณ์ทั้ง ๒ ฉบับเป็นเรื่องเดียวกัน โดยคณะกรรมการฯ ได้พิจารณาคำอุทธรณ์ คำชี้แจงของผู้อุทธรณ์ คำชี้แจงของผู้แทนเทศบาลตำบลสำราญ และเอกสารที่เกี่ยวข้องแล้ว ข้อเท็จจริงได้ความว่า ผู้อุทธรณ์เป็นสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสำราญได้มีคำขอข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตรวจสอบติดตามการบริหารงานของเทศบาลตำบลสำราญ แต่เทศบาลตำบลสำราญปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในชั้นพิจารณา เทศบาลตำบลสำราญมีหนังสือ ที่ ขก๗๕๙๐๑/๑๑๙๑ ลงวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ชี้แจงเหตุผลในการปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสรุปว่า เทศบาลตำบลสำราญได้ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างในรอบเดือนมีนาคมจำนวน ๒๓ โครงการ และเดือนเมษายนจำนวน ๔๑ โครงการ ผู้อุทธรณ์ได้ยื่นคำขอข้อมูลข่าวสารเมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๗ ซึ่งกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างยังไม่เริ่มดำเนินการ ยังไม่ถึงเวลาที่จะต้องเปิดเผยตามข้อ ๒๒ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุดังกล่าวก็อาจขัดต่อพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๓๕ หากเทศบาลตำบลสำราญเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวก็อาจขัดต่อพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุดังกล่าวก็อาจขัดต่อพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เนื่องจากอาจทำให้การบังคับใช้กฎหมายไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ อีกทั้งการใช้ตำแหน่งหน้าที่ความเป็นสมาชิกสภาเทศบาลมาขอทราบข้อมูลก่อนล่วงหน้านั้นเป็นการไม่สมควร และเทศบาลตำบลสำราญได้มีหนังสือ ที่ ขก ๗๕๙๐๑/๑๑๙๒ ลงวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ได้แย้งว่าผู้อุทธรณ์ได้ยื่นคำขอข้อมูลข่าวสารเมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๗ เทศบาลตำบลสำราญได้มีคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารลงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๗ โดยผู้อุทธรณ์ได้รับหนังสือแจ้งคำสั่งเมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๗ ตามหลักฐานไปรษณีย์ตอบรับ หากผู้อุทธรณ์ไม่เห็นด้วยต้องใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่งตามมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ดังนั้น ผู้อุทธรณ์ต้องยื่นอุทธรณ์คำสั่งอย่างช้าภายในวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๕๗ แต่ผู้อุทธรณ์มีหนังสืออุทธรณ์คำสั่งลงวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ซึ่งล่วงเลยระยะเวลาอุทธรณ์มากกว่า ๗๐ วัน ดังนั้นอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คำวินิจฉัย ที่ สค ๑๙๗/๒๕๕๗

ผู้อุทธรณ์ชี้แจงด้วยวาจาสรุปว่า ผู้อุทธรณ์เป็นสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสำราญมีหน้าที่ติดตามการใช้งบประมาณของเทศบาล แต่ที่ผ่านมาผู้อุทธรณ์ไม่มีข้อมูลสำหรับตรวจสอบติดตามการบริหารงานของเทศบาลเพราะเทศบาลไม่เปิดเผยงบให้ทราบว่าจะทำการจัดซื้อจัดจ้างโครงการใดบ้าง เมื่อสอบถามก็แจ้งว่าไม่มีการจัดซื้อจัดจ้างแต่ผู้อุทธรณ์ทราบว่าเทศบาลมีการจัดซื้อจัดจ้างอย่างต่อเนื่อง และทราบว่าบางโครงการเทศบาลได้ใช้งบประมาณสูงกว่าเดิมมาก เช่นโครงการจ้างเหมารถรับส่งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้นปัจจุบันเทศบาลจ้างเหมาในราคาที่สูงกว่าเดิมมากทั้งที่จำนวนนักเรียนเท่าเดิมและระยะทางก็เท่าเดิม ในส่วนของข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๓ นั้นผู้อุทธรณ์ต้องการเฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างโครงการก่อสร้างพื้นฐานของกองช่าง ทั้งนี้ ผู้อุทธรณ์ได้ชี้แจงเหตุผลที่ไม่ได้ผู้อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารสรุปว่า เมื่อผู้อุทธรณ์ได้รับหนังสือแจ้งคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารแล้วผู้อุทธรณ์ได้มีหนังสือลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๗ ถึงประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการร้องเรียนว่าเทศบาลตำบลสำราญไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ หลังจากนั้นคณะอนุกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียน สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมีหนังสือลงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๗ แจ้งผู้อุทธรณ์ว่าหน่วยงานได้ปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแล้วผู้อุทธรณ์มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นได้ ผู้อุทธรณ์จึงมีหนังสือลงวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๗ อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าว

นายกเทศมนตรีตำบลสำราญชี้แจงด้วยวาจาสรุปว่า เทศบาลได้ทำการจัดซื้อจัดจ้างโดยดำเนินการตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุอย่างถูกต้อง ผู้อุทธรณ์มีพฤติการณ์ขอข้อมูลข่าวสารทุกเรื่องทุกโครงการที่เทศบาลดำเนินการทำให้เป็นภาระแก่เทศบาล บางครั้งก็ขอข้อมูลข่าวสารที่ยังไม่ได้ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง สำหรับข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ รายการที่ ๒ นั้นผู้อุทธรณ์ขอในขณะที่การจัดซื้อจัดจ้างยังดำเนินการไม่เสร็จสิ้น เพิ่งจะดำเนินการเสร็จในเดือนมิถุนายน ๒๕๕๗ ส่วนข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๓ นั้นผู้อุทธรณ์ขอในขณะที่เทศบาลยังไม่ได้ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างแต่อย่างใดเป็นการขอล่วงหน้า

ต่อมาเทศบาลตำบลสำราญมีหนังสือ ที่ ขก ๗๕๙๐๑/๑๔๐๐ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๗ ถึงคณะกรรมการฯ ชี้แจงเพิ่มเติมสรุปว่า ในห้วงเดือนมีนาคม และเมษายน ๒๕๕๗ เทศบาลตำบลสำราญได้ทำการจัดซื้อจัดจ้างเกี่ยวกับการก่อสร้างพื้นฐานของกองช่างจำนวน ๖ โครงการ ได้แก่

คำวินิจฉัย ที่ สค ๑๙๗/๒๕๕๗

- ๑) จัดจ้างรื้อโรงสีเดิม วงเงินงบประมาณ ๕๐,๐๐๐ บาท
- ๒) จัดจ้างต่อเติมอาคารเอนกประสงค์ภายในหมู่บ้าน วงเงินงบประมาณ ๙๖,๐๐๐ บาท
- ๓) ซ่อมวัสดุก่อสร้าง วงเงินงบประมาณ ๒๙,๓๗๐ บาท
- ๔) ซ่อมวัสดุก่อสร้าง วงเงินงบประมาณ ๔๗,๖๘๐
- ๕) จัดจ้างซ่อมแซมถนนลูกรัง หมู่ที่ ๗ วงเงินงบประมาณ ๘๙,๗๐๐ บาท
- ๖) จัดจ้างติดตั้งวางท่อประปาและมาตรวัดน้ำ หมู่ที่ ๑๐ วงเงินงบประมาณ ๑๒,๑๙๐ บาท

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีนี้มีข้อพิจารณา ๒ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง คำอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารกรณีนี้เป็นคำอุทธรณ์ที่ขอด้วยมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือไม่ และประเด็นที่สอง ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์สามารถเปิดเผยได้หรือไม่ โดยคณะกรรมการฯ มีความเห็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง จากข้อเท็จจริงที่ปรากฏ เทศบาลตำบลสำราญมีหนังสือลงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๗ มีคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำขอ ซึ่งผู้อุทธรณ์ได้มีหนังสือลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๗ ถึงคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการโดยมีเจตนาโต้แย้งคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าว แต่หนังสือนั้นผู้อุทธรณ์ใช้ข้อความว่า “ขอร้องเรียนเทศบาลตำบลสำราญไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ขอให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการพิจารณาดำเนินการให้เทศบาลตำบลสำราญเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำขอต่อไป” เมื่อสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้รับหนังสือดังกล่าวจึงนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนพิจารณา และคณะกรรมการฯ ได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ผู้อุทธรณ์จึงมีหนังสือลงวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๗ อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวอีกครั้งหนึ่ง จากข้อเท็จจริงดังกล่าวแสดงว่า ผู้อุทธรณ์มีความประสงค์อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของเทศบาลตำบลสำราญ โดยใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายใน ๑๕ วันแล้วเพียงแต่ผู้อุทธรณ์ใช้ถ้อยคำไม่ถูกต้องส่งผลให้เกิดความคลาดเคลื่อนในขั้นตอนการดำเนินงานทางธุรการของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ดังนั้น อุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์จึงเป็นอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ขอด้วยมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๗